СВОБОДА — SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

РІК LVIII. Ч. 184. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ИОРК, ЧЕТВЕР, 10-го СЕРПНЯ 1950. — No. 184. JERSEY CITY and NEW YORK, THURSDAY, AUGUST 10, 1950. VOL. LVIII.

П'ЯТЬ ЦЕНТІВ в Злуч. Дер. Америки СІМ ЦЕНТІВ Закордоном — Тел. „Свободи": BErgen 4-0807, 4-0237 — Тел. У. Н. Союзу: BErgen 4-1016 — FIVE CENTS in the U. S. of America SEVEN CENTS Elsewhere

ЗАГНУЗДАТИ ШПИГІВ І САБОТАЖНИКІВ

ПРЕЗИДЕНТ ДОМАГАЄТЬСЯ ЗАКОНУ ДЛЯ ПРИБОРКАННЯ ПІДРИВНИХ ЕЛЕМЕНТІВ

Вашинґтон, 8. серпня. — Президент Труман звернувся до Конґресу за посиленням законів для приборкання діяльности підривних осіб, головно шпигів і саботажників, одначе в такий спосіб, щоб „зберегти наші історичні вольності" Президент остеріг перед „екстремістами, які намагаються перемінити нашу країну на поліційну державу. „Нам не вільно датися опанувати гістерією" — сказав Труман.

Щоб осягнути одну й другу ціль, він доручує Конґресові: 1. змінити постанову в теперішньому законі проти шпигів у такий спосіб, щоб можна було кликати до суду злочинців і по трьох роках від часу повнення шпигунства; 2. на підставі закону про реєстрацію чужинних агентів зажадати зареєстрування всіх осіб, які дістають вказівки від чужинних урядів або чужинних політичних партій для шпигунства або підривної тактики; 3. дати більшу повновласть президентові при видаванні правил для забезпеки військових баз і інших інсталацій оборони країни; 4. дати генеральному прокураторові владу наглядати над чужинцями, які мають бути депортовані і наказати їм, щоб вони сповіщали владу про своє кожночасне перебування та свою роботу в означених відступах часу.

Оце домагання президента перечитано в сенаті заки ще прийшло до дебати над законопроєктом Мундта - Фергусона, який передбачує обовязкову реєстрацію комуністів і комуністичних фронтових організацій як теж і ясного зазначування, що якась публікація є комуністичною пропагандою. Президент дав до зрозуміння, що він не погоджується на форму постанов в законопроєкті Мундта, бо вони можуть обмежувати свободу слова для всіх громадян.

ПОЛІЦІЯ МАЄ ПРАВО ПІДСЛУХУВАТИ ТЕЛЕФОНИ ПРИ СЛІДЖЕННІ ШПИГІВ.

Ню Йорк. — Френк Брус Беласкі, який підчас першої світової війни був директором відділу при слідженні підривних елементів у департаменті справедливости, промовляв на обіді посту Американського Легіону. Він говорив про слідство в справі Амеразії, в якому він колись брав участь з доручення Бюра Стратегічних услуг Він сказав, що цього не можна буде розвязати, доки не будуть оприлюднені розмови, підслухані Федеральним Бюром Інвестигацій підчас слідства. Він заявив, що підслухування розмов та встановлювання машинок до рекордування є законним, бо це відноситься до шпигунства.

СТЕЙТОВІ УРЯДОВЦІ ТА СЛУЖБОВИКИ ПОБИРАЮТЬ $12,000,000 ПЛАТНІ

Вашинґтон. — 48 стейтів Американської Унії втримують 1,033,000 урядовців і службовиків, які дістають разом $212,000,000 платні річно. Ці цифри призбирало Цензусове Бюро за минулий рік. На підставі такої статистики обрахов[illegible] що пересічна платня сте[illegible] го [illegible] виносить $205 місячно. Видатки на такі платні в 1949 р. виносили на $15,000,000 менше. Видатки на обслугу шкіл, шпиталів і шляхів забирають дві третині загальної суми.

● **До Польщі виїхала** французька торговельна делеґація для обговорення евентуального торговельного договору між обома країнами.

РАДА БЕЗПЕКИ ДАЄ СОВЄТАМ ДВА ДНІ ДО НАДУМИ

НА АМЕРИКАНСЬКУ ПРОПОЗИЦІЮ ЗАСІДАННЯ РАДИ ПЕРЕРВАНО НА ДВА ДНІ, ДАЮЧИ СОВЄТАМ ЧАС ОБМІРКУВАТИ ПРИПИНЕННЯ ПІДРИВНОЇ ТАКТИКИ

Лейк Сокcес, 9. серпня. — Рада Безпеки Об'єднаних Націй прийняла вчора більшістю дев'ятьох голосів американську пропозицію, щоби дальші наради перервати на два дні і дати цим совєтській делеґації час і можність порозумітися з Москвою та обміркувати припинення застосовуваної досі підривної тактики, ціллю якої є не допустити до нарад над запропонованою американцями резолюцією щодо осудження північно-корейського аґресора і заклику до всіх націй, щоби вони допомогли льокалізувати корейський конфлікт. Під час вчорашних дебат дійшло знову до найгострішої виміни слів між совєтським і американським представниками. У відповідь на повторювані большевиком обвинувачення проти „американських правлячих кол" за „аґресію" в Кореї, американський представник, Ворен Р. Остин, запитував: „хто має вплив і силу відкликати напасницьку північно-корейську армію?" — і відразу сам відповів: „Совєтський Союз"! — Він у дальшому запитував і відповідав: „Чиї війська атакують глибоко на чужій території? — Північно корейські! Чия країна була нападена інвазійною армією? Корейська Республіка! Хто допомагає Корейській Республіці в самообороні? Об'єднані Нації, при піддержці 53-ох членів на всіх 59! — Хто тоді піддержує чартер Об'єднаних Націй і працює в користь миру? П'ятдесять-три члени Об'єднаних Націй, що допомагають Корейській Республіці! Чи Совєтський Союз належить до цих 53-ох членів? Ні! Котрий з членів Ради Безпеки обороняє в Раді Безпеки наїзників? Совєтський Союз!" — Метода запитів і відповідей зробила на [illegible] величезне враження і як прийшлося голосувати в справі запропонованого Остином відложення дальших нарад до четверга, то тільки совєтський представник голосував проти, а юґославський здержався; всі інші голосували за пропозицією.

КРІЗЬ ДИМ І ПОЖАРИ, на автомашинах і піхотою, американські і південно-корейські частини йдуть дальше вперед через тількищо здобуте від червоних місто на південній ділянці фронту.

АМЕРИКА МОЖЕ ДОМАГАТИСЯ УСУНЕННЯ МАЛІКА З ПРЕДСІДНИКА РАДИ БЕЗПЕКИ

Лейк Сокcес, 9. серпня. — Американська делеґація, пропонуючи вчора перервання сесії Ради Безпеки на два дні, — вже мала готовий плян боротьби проти підривної тактики совєтського представника Я. Маліка, що є на цей місяць предсідником Ради та намагається не допустити до дискусії над американською резолюцією в справі засуду північно-корейських аґресорів. Заступник Ворена Р. Остина, — Ернест А. Ґросс, вчора заявив, що протягом цих двох днів перерви американські та інші представники, крім совєтського, відбудуть цілий ряд „воєнних нарад" в цій справі, рішені припинити підривну тактику Маліка, і якщо він сам добровільно того не зробить, то Америка може домагатися його усунення з посту предсідника Ради.

БЕЛЬГІЯ ЗБІЛЬШУЄ ВИДАТКИ НА ОБОРОНУ

Брюсель, 9. серпня. — Бельгійський премієр Дувієсарт сьогодні заповів, що Бельгія збільшить свої видатки на оборону до кінця 1951-го року на 41%. Це означає, що протягом одного року Бельгія задумує видати на оборону ще додаткових 5,000,000,000 франків, то є около сто мільйонів долярів, мотивуючи це погіршенням міжнародної кризи.

ОЖИВЛЕНІ ЛЬОКАЛЬНІ БОЇ НА ФРОНТАХ В КОРЕЇ

АМЕРИКАНЦІ ПРОДОВЖУЮТЬ ПОВІЛЬНИЙ НАСТУП НА ПІВДНІ. — ЧЕРВОНИХ ЗДЕРЖАНО ПІСЛЯ ПРОРИВУ В НАПРЯМКУ ТАЙҐУ. — ЗАГРОЗЛИВИЙ РОЗВИТОК НА СХІДНЬОМУ ПОБЕРЕЖЖІ

Токіо, 9. серпня. — Вчора і сьогодні вранці на всіх фронтах Кореї продовжувалися льокальні бої зі змінливим щастям. Здовж південного побережжя частини американської піхоти і морської піхоти продовжували свій повільний наступ в напрямку на Чінджу, здобуваючи дальших около п'ять миль терену та завдаючи ворогові дальші важкі втрати. Головнокомандуючий американськими силами в Кореї, ген. Волтон Г. Волкер, відвідав цю ділянку фронту і мав наказати приспішення наступу. Рівночасно на центральному фронті, між Вейґван і Тайґу, з'єднання червоних військ переправилися під прикриттям ночі через ріку Нактонґ, що становить тепер головну оборонну лінію американських і південно-корейських сил, та мали вбитися клином на около три милі в американські позиції в напрямку на Тайґу, що є провізоричною столицею південно-корейського уряду і важливим осередком американського постачання. З'єднання Першої Кавалерійської Дивізії, що вдержують цю ділянку фронту, — швидко припинили ворожий наступ, збивши п'ять ворожих танків та завдавши ворогові великих втрат в людях. Ген. Гобарт Р. Гей, командант Кавалерійської Дивізії, заявив, що цей ворожий випад не заслуговує на увагу та що він волів би, аби більше червоних було перейшло ріку, бо тоді була б більша сатисфакція прогнати їх назад. До дещо загрозливішого розвитку прийшло на фронті здовж східного побережжя, що його вдержують південно-корейські дивізії. Там ворог оминув місто Йонґдок і глибоким клином на приблизно 30 миль проникнув в південно-корейську лінію на захід від міста Поганґ, що є важливим портом американського постачання. Це поважно загрожує лінії постачання до тих частин, що боряться на центральному фронті біля Тайґу. Відносно південного фронту, на якому американці наступають, стверджується, що головними перешкодами в цьому наступі є головно сильний ворожий артилерійський вогонь, що зі смертельною влучністю потрапляє в американські лінії, як теж сильне проникання, що його роблять в американське запілля однаково, як з'єднання ворожих регулярних військ, так і банди цивільно одягнених партизанів.

ВЕЛИЧЕЗНІ ВТРАТИ ВОРОГА

На фронті в Кореї, 9. серпня. Американські вояки на південній ділянці корейського фронту, на якому вони наступають, не можуть зрозуміти поведінки ворога, що, здавалося б, — своїми трупами хоче заблькувати американський наступ. — Червоних вояків висилається безглуздо на певну смерть навіть в таких місцях, де це не може мати найменшого впливу на розвиток подій. Для характеристики вистачить навести, що протягом вчорашнього дня на цій ділянці фронту було вбитих 300 ворожих вояків тільки в запіллі американських ліній, тоді як американські втрати на цілому фронті виносили в тому самому часі 10 вбитих, 50 поранених і сімох пропавших безслідно.

ПРОПАҐАНДА ЗАМІСТЬ ХЛІБА

Південна Корея, 9. серпня. — Втікачі з-поза лінії червоного фронту стверджують, що єдине, що принесли корейцям червоні „визвольники", це повінь пропаґанди. Вони стверджують, що червоним пощастило переконати деяку частину населення, що це справді „американські імперіялісти" завинили в цьому страшному лихоліттю, що тепер спало на голови корейців.

ПОВНОВЛАСТИ ДЛЯ ПРЕЗИДЕНТА ВЖЕ ГОТОВІ

Вашинґтон. — Обі палати Конґресу вже готові з законопроєктами, які дають повновласть президентові завести економічну контролю різних ділянках суспільного життя на випадок необхідности. Банкова комісія палати згодилася на такі самі постанови, які вже ухвалено в сенатській комісії щодо контролі цін і платень. Це буде бил про оборонну продукцію з 1950 р. Законопроєкт передискутований в обох комісіях так дбайливо, що нема побоювання, щоб він зазнав перепон підчас дебати в повних палатах Конґресу.

ПРИСПІШУЮТЬ РАДАРОВІ ІНСТАЛЯЦІЇ ДЛЯ ОСТОРОГИ ПЕРЕД НЕСПОДІВАНИМ НАПАДОМ

Вашинґтон, 8 серпня. — Підкомісія збройних сил палати репрезентантів зажадала від команди повітряних сил негайного викінчення радарової сітки для остороги перед нападом на Північно - Американський континент з повітря. Ці інсталації були в розбудові вже довгий час, одначе не зовсім викінчені. Підкомісія хоче бути певною, щоб на випадок несподіваного нападу ворожих бомбардувальників, населення ЗДА мало час захистити себе перед літаками, коли вони находяться у віддалі 150-300 миль. У підкомісії обговорювано конечність вести працю для остороги навіть і в неділі. На цю ціль Конґрес призначив минулого року $160,000,000,000, а з минулої війни залишилося устаткування вартости $42,000,000.

СОВЄТИ ЗАКИДУЮТЬ АМЕРИКАНЦЯМ ВАРВАРСТВО

Лейк Сокcес, 9. серпня. — Совєтський Союз передав вчора Раді Безпеки Об'єднаних Націй офіціяльне зажалення проти „варварського бомбардування корейських міст" американською авіяцією, домагаючись його припинення. Я. Малік, совєтський представник, закидує Америці „масове винищування мирного цивільного населення" в Кореї, повторюючи за комуно-корейською пропаґандою, що американці допускаються в Кореї „злочинів страшного варварства". В тому самому часі Об'єднані Нації одержали з Кореї повідомлення своєї власної комісії, в якому стверджується безприкладну жорстокість і варварство червоних орд не тільки у відношенні до американських та союзницьких полонених, яких тортурується і вбивається, але й у відношенні до самого корейського цивільного населення, що його підозрівається в симпатіях до американців.

ВОЛЕС ВІДРІКАЄТЬСЯ СВОЄЇ ПАРТІЇ З ПРИВОДУ ВІЙНИ В КОРЕЇ

Ню Йорк. — Генрі Волес виступив з Проґресивної партії тому, що краєвий і стейтові комітети цієї партії відкинули його становище в справі війни в Кореї. Волес з нагоди нападу Північної Кореї на Південну станув 15. липня б. р. на становищі, що це є аґресія й тому він підтримує акцію Злучених Держав та Обєднаних Націй у цій справі. Волес був кандидатом на президента Злучених Держав з доручення ним заложеної Проґресивної партії в 1948 році. У листі до секретаря партії, С. Б. Болдвина він заявляє, що він краще прислужиться справі миру, коли зрезиґнує з членства в краєвім комітеті партії, а теж і з самої партії. Разом з Волесом виступив з партії комуністичний прихильник Корліс Ламонт, син Томи Ламонта, який був спільником звісного банкира Дж. П. Морґана.

КОМІСІЯ ДЛЯ ВИБОРУ ПРАЦІ ДЛЯ ОКАЛІЧІЛИХ.

Олбені, Н. Й. — Губернатор Дюї встановив 15 членів до стейтової комісії для вибору праці для фізично окалічілих осіб. Між новоіменованими є представники різнородних груп з різних місцевостей. Відділи комісії находяться при стейтових установах. У Ню Йорку комісія має приміщення в стейтовім будинку при Лінард Стріт, на Долі міста.

В АМЕРИЦІ

● **Відправили** хвилево з праці чотирьох робітників з Дженерал Мотор Корпорейшен в Линден, Н. Дж., за роздавання комуністичних лист до підпису „Декларації зі Стокгольму", а викинули двох. Відділ юнії автомобілевих робітників завісив їх у членстві в своїй юнії.

● **Із свідоцтва тайного агента** Еф Бі Ай, Матвія Кветика, складено в Голивуді фільму. Вона буде виставлена п. з.: „Я вислугувався як комуніст для Еф Бі Ай".

● **Признає, що викликував** штучний дощ на весну для ню йорських збірників води. Автор того помислу, д-р Волес Ґовел, відновляє тепер свій контракт з містом на дальшу працю.

● **Конвенція** „Общества Русских Братств С. Ш. А." відбудеться 18. вересня в Дітройті. Його заснували перед 50 роками галицькі русофілиемігранти.

● **Поліція Ню Йорку** буде посилена до 40,000 мужчин і жінок для оборони підчас стану конечности. — Вони будуть витреновані як помічники на випадок небезпеки.

● **Поправився комуніст** Давид Г. Левінсон з Синсинаті, Огайо, і згодився скласти свідоцтво перед конґресовою комісією. Він відмовився давніше свідчити і за те грозила йому кара тюрми одного року.

● **Західні аліянти** в Німеччині відбудуть завтра наради в справі евентуального прилучення західних секторів Берліна до західно-німецької федеративної республіки.

БРИТАНЦІ ПРОПОНУЮТЬ НОВИЙ ПЛЯН ЗЛУКИ ЕВРОПЕЙСЬКОЇ ІНДУСТРІЇ

Страсбурґ, 9. серпня. — Консервативні і ліберальні парляментарні представники Британії в Дорадчій Асамблеї Европейської Ради запропонували новий плян злуки европейської важкої індустрії. Він різниться від пляну Шумана тим, — що не передбачує творення окремої „верховної влади", натомість мав би бути виконаний через Европейську Раду.

АМЕРИКА ДАЄ ФРАНЦІЇ ДВА ВОЄННІ КОРАБЛІ

Вашинґтон. — Департамент оборони виявив, що впродовж найближчих місяців висилка зброї до Европи буте подвоєна або й потроєна, щоб дати допомогу Західним країнам проти аґресії. Два модерні воєнні кораблі будуть передані французькій воєнній фльоті найближчої неділі у Филаделфії. Це будуть 1,240-тонові кораблі для забезпеки при перевозі амуніції, подібні до тих, які Америка дала недавно Голандії для подібної цілі. Незабаром має бути переданих дальших 16 кораблів на допомогу европейським державам. З них шість поїдуть до Індохіни.

АМЕРИКАНЦІ А НЕ ЧЕРВОНІ ПОПЕРЕДИЛИ НАСТУП НА ПІВДНІ

Токіо, 9. серпня. — Американська розвідка стверджує, — що це не були червоні, які сильним артилерійським вогнем попередили перший більший американський протинаступ на південній ділянці фронту три дні тому, тільки навпаки, американський наступ заледви на кілька годин попередив приготований вже концентрований наступ червоних на порт Пусан. Червоні в силі повних трьох дивізій стояли вже готові і чекали тільки наказу, як нагло почався наступ американських військ. Ворожа артилерія, що початково була ввела замішання в американські ряди, власне в хвилині, як починався американський наступ, мала наказ концентрованим вогнем попередити наступ червоних. Несподіваний американський наступ цілком знівечив ворожі пляни.

ЗВЕРНІТЬСЯ ДО РОСІЇ ЗА МИРОМ —РАДЯТЬ УРЯДОВО ЖІНОЧІЙ ДЕЛЕГАЦІЇ

Вашинґтон. — Остаточно уряд отверто сказав жіночій делеґації, щоб вони звернулися за миром Росії, а не до Америки. Делеґація жінок з кількох стейтів, у числі 600 осіб, приїхала до Вашинґтону, щоб домагатися припинення війни в Кореї, допущення китайських комуністів до Обєднаних Держав і до привернення мирного стану в світі. Асистент стейту Джан Д. Гікерсон, вислухавши апелю і перечитавши меморандум, заявив коротко: „Злучені Держави є за миром. Американські вояки і їх товариші з Обєднаних Держав вмирають у Кореї за мир і за право народів жити на волі і без страху перед аґресією". Опісля він пригадав, як прийшло до нападу на Корею і як цей напад підготовано комуністами з-поза Кореї для заведення неволі в цілому світі. Заключення таке, що за мир треба звернутися до тих, хто приготовив аґресію, тобто до Совєтів.

● **Єгипетський король Фарук** окремим декретом позбавив свою маму, королеву Назлі, її королівського титулу та всіх королівських прав. Причиною цього були матримоніяльно-родинні непорозуміння. Королева Назлі перебуває хвилево в Сан Франсиско.

ФРАНЦУЗИ ПРОПОНУЮТЬ ОДНУ ЕВРОПЕЙСЬКУ АРМІЮ

Страсбурґ, Франція, 9. серпня. — На вчорашньому засіданні Дорадчої Асамблеї Европейської Ради, що складається з парляментарних представників західно-европейських країн та в якій цим разом вперше беруть участь представники західно-німецького парляменту, — французький соціялістичний лідер Андре Філіп видвигнув пропозицію, щоби створити тільки одну могутню европейську армію, яка потрапила б з успіхом протиставитися немилучій большевицькій аґресії. Філіп вважає, що краєві армії кожна на свою руку не потраплять відвернути цеї загрози. Подібні думки висловлювали теж інші представники, зокрема британський, гостро критикуючи уряди об'єднаних в Европейській Раді країн за дотеперішні недостачі в оборонній підготовці. На обговорюванні большевицький загрози та можливостей оборони пройшов ввесь день вчорашних нарад, під час яких піддержувано теж думку союзників, що німецька індустрія повинна бути використана для скріплення західної оборони.

В СВІТІ

● **Про сильне зменшення** популярности індійського премієра Неру в його власній та інших азійських країнах говориться від часу, як він нефортунно вмішався в „полагодження" Корейської війни коштом дальших уступок комунізмові.

● **Франція звернулася** черговою нотою до країн Атлантійського Пакту, обстоюючи свою пропозицію колективної організації безпеки цих країн.

● **Двадцять добре вишколених** і готових „як пожежна сторожа" дивізій могли б зупинити совєтську аґресію в Европі — твердить один з найкращих британських військових публіцистів, капітан Гарт.

● **Італійські комуністи** знову погрожують страйком 6,000,000 робітників, якщо індустріялісти не задоволять їх домагань щодо збільшення заробітної платні.

● **10,000,000 осіб** в східних провінціях Китаю залишились без даху над головою в наслідок великої повені ріки Гуаі.

СВОБОДА SVOBODA
український щоденник UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sunday, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.
Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N.J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.
Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.
Кожна зміна адреси коштує 10 центів.
За оголошення редакція не відповідає.
Адреса: "SVOBODA", P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

ЯСНА ВІДПОВІДЬ

Війна в Кореї та зв'язана з нею міжнародна криза поставили перед світом руба два рішальні питання, що тяжіють важкою зморою над державними мужами, полководцями і звичайними громадянами практично від першого дня після формального закінчення другої світової війни. Ці питання, це: що буде і що робити?

Совєтська агресія і війна в Кореї дають ясну відповідь на перше питання. Совєтський Союз рішений підкорити собі ввесь світ і з цього шляху ніхто і ніщо його не заверне. Обставини можуть заставити Кремль зміняти тактику і засоби, але ніщо не заставить його змінити ціль. Зліквідована при американській допомозі большевицька авантюра в Греції, підбій Китаю, агресія в Кореї, злочинно-підривна робота большевицьких п'ятих колон в цілому світі, події з Югославією, пряме народовбивство в поневолених країнах, стріли на безборонний американський літак над Балтиком, концентрація озброєних до зубів комуністичних орд на всіх фронтах і творення щораз нових запальних пунктів, нікчемне використовування для своїх пропагандивних цілей трибуни Об'єднаних Націй, постійні саботажі всіх заходів, що могли б причинитися до встановлення миру та вдержування світу під перманентним терором війни і його руїна примусом підготовки до оборони — все це продовжуватиметься до того часу, аж Кремль буде остаточно цілком приготований до заповідженого комуністичним гимном „останнього рішального бою".

Це є ясна відповідь на питання „що буде?" Тільки невіглас може ще сьогодні мати щодо цього будь-які сумніви.

Натомість, на це друге питання „що робити?" — сьогодні зустрічається все ще тільки половичні або не цілком рішучі і не цілком повні і ясні відповіді. В кожному разі не такі рішучі і не такі ясні, як того вимагало б положення. Американська протиакція в Кореї, всі пакти і доктрини та їх відносно повільне і неповне здійснювання не дають такої відповіді, яка могла б влити в стривожені серця загрожених большевизмом людей впевненість в перемогу та викликати надію на визволення в душах поневолених народів.

Єдиною ясною відповіддю на це друге питання міг би бути рішучий, безкомпромісовий, суцільний і об'єднаний хрестовий похід всіх народів, вільних і поневолених, проти большевизму, похід тотальний, як тотальною є большевицька загроза.

Це ще далеко не значить, що західній світ мав би починати агресію. Автім, як можна б почати агресію, як її вже давно почав большевизм і почав її на всіх фронтах? Це теж не значить, що зараз треба починати „велику війну",

Розв'язку цеї проблеми і тим самим яснішу відповідь на рішальне питання пробує дати відомий і заслужений американський публіцист Дейвид Лоренс, що був колись пресовим співробітником президента Вудрова Вилсона і опісля співробітником численних газет і журналів та автором багатьох публіцистичних праць. В статті „На що ми чекаємо", надрукованій в „Ю. С. Нюз енд Ворлд Ріпорт" на 11-го серпня, він рекомендує: 1. Західний світ мусить бути під кожним оглядом готовий не тільки до оборони перед большевицькою агресією, але до її виключення; 2. Дипломатичні стосунки з Москвою повинні бути негайно зірвані; 3. Совєтський Союз повинен бути поставлений перед міжнародний трибунал, що ним повинні бути Об'єднані Нації; 4. Присуд цього трибуналу повинен бути виконаний спільними зусиллями Об'єднаних Націй.

Немає двох думок, що коли б Злучені Держави дали під цим оглядом приклад а інші народи виявили досить мужности і пішли за нами, тоді вільний світ, власне кажучи, людство і його цивілізація мали б вигляди „пережити". Отже, справді, на що ми чекаємо?

Перша Міжнародна Промислова Виставка в Америці

В Шікаґо відкрито в понеділок першу Міжнародну Промислову Виставу в Злучених Державах. Вона замітна цим, що в ній беруть участь 40 країн, не зважаючи на непевне політичне положення в часі її підготовки й теперішню воєнну ситуацію на Далекому Сході. Під час недавньої вистави рільничих продуктів у Торонті, в Канаді, взяли участь канадські фармері українського роду, а газети заповіли, що ці фармері виставлять своє збіжжя в Шікаґо. Одначе в теперішніх звітах з відкриття вистави нема про це згадки, зате принадно описані експонати, що їх прислали в Америку закордонні країни.

Так згадується про автоматичну машину для виробу 35 тонів макаронів, уставлену італійською фабрикою макаронів Брайбанті з Медіоляну. Вона вироблятиме макарони щоденно, щоб звернути на себе увагу відвідувачів. Друга специяльність на виставі — це 300-каратовий зоряний сафір, виставлений фірмою Коґінор з міста Коломбо, на острові Цейлон. Ці предмети згадано мабуть на те, щоб виказати різноманітність вистави. Загально на ній виставлені авта, фармерська машинерія, дерев'яні вироби, хемікалії, промислові машини і т. п. Все те приміщене в Міжнароднім Амфітеатрі в околиці славної різні — звісної під назвою „Стакярдс". Для спеціялістів інтересні є назви підприємств та виробів, які розходяться по цілому світі. Для пересічного громадянина вистачає знати, що у виставі бере участь 250,000 підприємств, які обслугують увесь земний ґльоб.

Коли йдеться про політично-воєнне положення, то ініціятори вистави кажуть, що Корейська війна тільки поширить заінтересування виставою. Загальне розуміння таке, що війна є перешкодою для всякого нормального промислу та торговлі. Отже саме тому люди схочуть побачити, що приміщено на виставі в такому часі, як теперішній.

У минулому такі вистави мали за завдання стягати купців з чужинних країн для оглядин товарів і для їх продажу таки на самій виставці. Отже це був свого роду міжнародній ярмарок. У новіших часах промислові вистави мають ще дальше торговельне значення, одначе вони притягають і звичайну публику, яка хоче переконатися про економічний та культурний стан одної чи другої країни. Вистава в Шікаґо об'єднує оба інтереси: Вона відкрита для купецького світу кожного дня, а для цікавої публики тільки в суботу і неділю цілими днями та у вівторок та четвер вечорами.

На відкритті вистави сказано, що власники виставових предметів надіються дістати 50,000 покупців. З огляду на це уряд поробив усі старання, щоб допомогти їм при грошевих трансакціях, головно при виміні американського доляра на чужинні валюти й навпаки. Крім того, на виставі повно мовознавців, щоб обслужити покупців з усього світу.

Купці з Шікаґо ведуть перед в обслузі гостей і покупців. Вони хочуть показати, що вони вміють належно репрезентувати велику Америку. Вони зорганізували виставову корпорацію коштом $200,000 і найшли приміщення для вистави в причалі воєнної фльоти, довгому на пів милі. Експонати приміщено на прилавках, які разом займають 8 миль довжини та покривають простір 400,000 стіп. Крім того інші вироби, приміщені в околиці амфітеатру, займають простір шости акрів землі.

Злучені Держави займають найбільше місця на виставі. Другою країною є Франція, а найменшою є Монако. Не бракує Греції, хоч вона змучена війною, а далека Австралія виставила виґрівальню курят на 11,000 яєць.

Це тільки зразок, як серед непевного положення життя мусить іти своїм ладом, бо „живий живе гадає".

Ярослав Падох.

Чергове завдання Союзової громади

Травнева конвенція Українського Народного Союзу, яка зацікавила українське громадянство далеко поза межами цього просторого краю, наново поставила перед очі нашої громади велику ролю, яку ця заслужена організація свідомо сповняє не тільки в ділянці матеріяльного забезпечення наших земляків, але на сливе всіх царинах нашого організованого національного життя.

Майже кожного дня працьовитого конвенційного тижня, поруч вужчих Союзових справ, на порядку нарад були також важливі загально-громадські справи. І треба було бачити з яким живим зацікавленням проходили наради делеґатів над цими питаннями, з якою щирістю та великодушністю вони вирішували їх, коштом не тільки ними зложених Союзових фондів, але й не рідко коштом власної кишені.

З окремою, прямо зворушливою, симпатією ставилася велика півтисячна громада делеґатів до нашого найстаршого культурного товариства — Наукового Товариства ім. Шевченка. Від голови конвенції д-ра Дубаса до делеґатів з найдальших західних й південних стейтів, всі учасники конвенції виявляли не лише словом, але й ділом велике зрозуміння для діяльности цього працьовитого товариства. А вже найбільше признання здобуло Товариство ім. Шевченка за його небуденну книгу — Енциклопедію Українознавства. Найкращим доказом того було призначення конвенцією поважної квоти 5,000 долярів на друк англійського видання Енциклопедії та кількасот долярів на підмогу для закінчення друку видання українського. Ще лише Український Конгресовий Комітет здобув допомогу конвенції в такій самій висоті. Всі (а було їх чимало) були куди менші. Тим самим загал делеґатів УНСоюзу та його провід дали переконливий доказ зрозуміння великої, надрядної ваги тих двох інституцій: Українського Конгресового Комітету та Наукового Товариства ім. Шевченка.

Воно й не дивно. Увесь український загал у цілому світі знає, яка вага тих двох установ. УКК — це політична репрезентація українського народу на найважнішому терені для нашої справи, в наймогутнішій державі світу, Злучених Державах, які, при Божій допомозі, може незабаром рішатимуть про долю світу і його новий, справедливіший як досі, порядок. А НТШ — це наукова репрезентація нашої нації, це інформатор і учитель української науки й культури, її минулого й сьогочасного, її змагань за рівноправність з другими націями світу та її права на неї. Своїми виданнями та безпосередніми зв'язками з культурними установами світу, а передовсім, установами на терені Злучених Держав, НТШ промощує шлях нашій безпосередній політичній акції і тим самим рука в руку співпрацює з політичною репрезентацією нації для великої справи визволення України та забезпечення її населенню свобідної й щасливої будучности. І саме зрозуміння цього факту, що тим чим є для нашої визвольної справи УКК і його праця на політичнім полі, тим самим є на полі культурнім НТШ і його робота, спонукало конвенцію У. Н. Союзу призначити львину частину свого, чотири роки збираного, народного фонду на ці дві установи.

Це вирішення приносить заслужену честь цій найбільшій українсько-американській установі, а зокрема її делеґатам, які це вирішення винесли. А слід підкреслити, що ці ухвали були винесені одноголосно й тому є виявом однозгідної волі цілого загалу Со-

(Докінчення на стор. 3-тій).

БІБЛІОТЕКА

Не хочу писати історії бібліотеки, що давня, як давня історія людської культури. Не буду розказувати про найстаршу знану нам бібліотеку египетського фараона Осімандія з XIV. ст. до народження Христа, ні про бібліотеку грецького тирана Пізістрата, чи Арістотеля, ні про бібліотеку римського цісаря Авґуста. Не задумую теж писати про найбільші бібліотеки світу: Національну у Парижі, Британського Музею у Лондоні, Національну у Вашинґтоні, чи Публичну у Ленінграді з їх чотиромільйоновим книжковим добутком кожної зокрема, ні навіть про найбільшу українську: Всенародню Бібліотеку у Києві з її кількамільйоновим книжковим багатством, ні навіть — з уваги на близьке сусідство дир. Володимира Дорошенка — про його пестушку: незабутню львівську бібліотеку НТШ.

І не зачну я розказувати бібліотечних анеґдот — ось хочби як то (якщо вірити Шовові) Цезар, залицяючись до Клеопатри, зустрівся з її закидом, що він знищив славну Олександрівську бібліотеку, і як він спокійно відказав, сміючись: „Нічого, я сам пишу книжки". Хочу лише поділитись своєю втіхою, що й тут — у країні бизнесу, темпа й „овертаймів" — плекається теж любов для книжки, складається її з любов'ю на бібліотечні полиці, щоб кожного дня знімати її знову з любов'ю і передавати одному, другому, десятому, тисячному — всім, хто шукає за нею. А їх — цих шукачів — неперечислена товпа. Варто лише станути з боку під імпозантним будинком т. зв. „Фрі Лайбері оф Филаделфія" — цієї святині культури, імпозантнішої за всі святині у цьому американському місті з традицією, і приглянутись, як з поспіхом та увагою спрямовують сюди свої кроки і журналісти, і робітники після праці, і студенти, і старші громадяни, навіть діти. Филаделфійська громада може бути гордою з посідання цієї — однієї з найбільших у країні — бібліотеки. Її призначення служити усім громадянам і вона це своє призначення з успіхом виконує. Більше, як півтора мільйона осіб відвідує її річно, більше, як три мільйони книжок позичає річно филаделфійська публика з цієї бібліотеки для домашнього читання.

В бібліотеці зареєстровано поверх двісті тисяч осіб, що позичають книжки, а крім цього бібліотека обслуговує теж безплатно своїм книжковим товаром в'язниці, лікарні, школи, бурси, клюби, доми старців і тим подібні інституції.

У бібліотеці — крім книжок — періодичні видання, публичні документи, рукописи, музичні твори, образи, малюнки, мапи — все потрібне для навчання, виховання та вирощення розумного й характерного громадянства. Бо американська бібліотека — це не лише склад книг, але теж читальня, дім науки, народній університет. З подивом треба дивитись на цю велетенську будівлю з такими модерними удогідненнями для соток читачів. Простірні залі з круглими столиками і вигідними фотелями та з полицями, заложеними книгами. Окремий відділ для дітей з відповідною дитячою літературою, окремий відділ газет і часописів із цілого світа, окремий відділ мап та атласів, окремий музичний відділ з уживанням грамофону і пластинок, окремий малярський відділ, ба навіть відділів з книжками для сліпих.

Як і пристало на демократичне суспільство, у бібліотеці книги у різних, мовах, не лише великих народів, але й менших. Побіч англійських книжок — німецькі, побіч французьких — польські, побіч російських — індійські.

Є теж український відділ, який нас спеціяльно цікавить. Як же нам стає прикро, коли знаходимо цей маленький відділ у каталогах і переглядаємо його. У ньому дослівно майже ні одної української книжки. Переклад Сенкевичевого „Кво вадіс", переклад якоїсь книжки Толстоя і ще якісь брошурки та кілька пісеньок на грамофонних пластинках і це все. Вже недавно новоприбулий поет Богдан Кравців приніс сюди свою книжечку та — як нас інформують — хтось із совєтського представництва подарував бібліотеці збірку віршів Первомайського. Нема навіть „Кобзаря", про якого думалось, що він усюди, де лише наші люди. А для прикладу в польському відділі навіть найновіші передруки Боя, в російському — не лише велика шістдесятькілька-томова совєтська енциклопедія, але навіть найновіший шематизм совєтської православної церкви. Прикро і сумно дивитись на цей український відділ цієї прекрасної бібліотеки. У пресі йде акція інформувати чужинців про нас, але — якщо цей чужинець стане шукати інформацій про Україну в публичній бібліотеці...

Варта б, щоб наша студентська молодь звернула дещо увагу на справу української книжки в публичній бібліотеці. Це важне навіть з уваги на нашу таки читацьку публику, яка радо приходить до цієї бібліотеки і шукає за рідною книжкою. Може й тоді якомусь чужинцеві впаде у руки українська книжка і його зацікавить.

(от)

Іван Керницький.

БЕЗЖУРНІ ЛІТА

2)

Гідно погребавши бл. п. Павла Перепелицю на Янівському цвинтарі, пані Евдокія, тоді ще зовсім гожа молодиця, так і залишилась на віки вічні скорбною, непотішеною вдовою, а кожного року, в роковини чоловікової смерти і в річницю їхнього шлюбу наймала поминальні Богослужения і, взагалі проводила тоді день в пості, молитвах і побожних роздумуваннях.

Так то маючи за собою силу-селенну чеснот і заслуг перед лицем Божим, господиня наша, пані Евдокія, не лише заскарбила собі заздалегідь вічне раювання, але здобула теж неабияку туземну нагороду: оце вже тричі підряд обірали її старшою сестрицею до Церковного Брацтва при парохіяльному храмі св. Володимира Великого, Князя Хрестителя України. Під час усіх урочистих процесій, чи то в Зелені Святки, чи в День св. Евхаристії, пані Евдокія достойно крокувала в авангарді процесійного походу з товстою свічкою в руці, а через плече перепоясувалась жовтоблакитною лентою.

І подумати, що така статечна, всюди поважана, і під кожним оглядом подивугідна особа, як пані Евдокія Перепелиця, нездужала на одну слабість і то, не во гріх кажучи, на „котячу слабість"... Нікуди правди діти: пані Евдокія була великою любителькою котів! Вона обдаровувала тих чотироногих не то що людськими, а, просто, найніжнішими, материнськими почуваннями, — особливо ці три розкішні, породисті штуки, що були її вихованцями, що мали в її хаті котяче право громадянства.

Черідка пані Евдокії складалась з рудо-пасмистого, похожого на тигреня, коцура „Мацька" та двох його наречених: „Міцьки" і „Фільки" (перша була білої, як сніг масти, друга сороката). Котища вдалися одне в одного дебелезні, ліниві, загодовані, як підсвинки, а шерсть на них світилася, наче виглянцована ваксою. Не диво — старунок і прохарчунок вони мали в пані Евдокії не то що панський, а, просто, великобуржуазний. Трохи не в кожному куточку стояли приготовані для них мисочки з сирим і праженим молоком, а то й з сметанкою, черепки зо свіжим, добірним м'ясивом, найчастіше — полядвичкою, на яку особливо пестій Мацько був великий охотник. І в покою і в кухні коти мали повну автономію: вони в любому місці могли вилігуватись, всюди залізти, всюди стромити свій ніс і все обнюхати. Що-правда, коти вже змалечку були так вимуштровані, що ніколи не торкнули б вам того, чого не слід. Дай Боже кожному льво-в'янинові таку шляхетну рису характеру!

Так то в господині нашої, пані Евдокії, були дві великі пристрасті: одна позадомашня — це базарна площа, і друга домашня — її „котусі". Ех, не дай Біг було б скривдити чимнебудь її любимців! Хто лише посмів би криво на них подивитися, той знаходив в особі пані Евдокії запеклого ворога на все життя!

А, одначе знайшовся такий смільчак!...

II.

Со страхом Божим і со стрепетом душі я з'явився вперше на порозі нової кватири, перед обличчям мого інструктора, пана Макса. Хоч я вже вчився у Львові другий рік і за той час успів по-трохи отрястися з полохливости і заголюканости селюха, проте саме слово „інструктор" навівало на моє бідне, учняцьке серце неясну тривогу. А в тім — і зверхня подоба пана Макса, його мова, його поведінка, були такі, що зразу ж заганяло тобі душу в п'яти.

В тісній, вузенькій кімнатці мій пан інструктор був похожий на лелеку, якого посадили в кліточку для канарка. Все тут було непропорційно за мале і за тісне в зрівнанні з його довжелезного і трохи таки чудернацькою фігурою. Такі „меблі', як стіл, чи крісельце скидалися при цьому радше на дитячі іграшки, як предмети домашнього користування.

Коли він простягнувся на ввесь ріст на „Недокінченій симфонії", його волохаті лидки, неначе два кактуси звисали на підлогу; для них уже на канапі не ставало місця. Штани, що їх у ділянці моди охрещено довгими, на мойому інструкторові виходили якісь доволі прикороткі. Закуца сорочка заєдно висмикалась із штанів, а маншети рукавів ледь-ледь досягали ліктів. За те чуприну мав пан Макс повністю пристосовано до росту, якому очевидячки, Бог загубив міру. Буває — мотне головою, а чуприна майже у повітр'і як хмара горобців і сторчма летить з лоба на бороду. Матне вдруге — і чуприна паде на потилицю, немов розпущені дівочі коси. Його насуплені брови з'їздили з лоба аж на перенісся, а з під цих брів сверлували тебе очі — то лукаві і нахабні, то, знову, хитрі і насмішкуваті, що так і пронизували наскрізь. Пригадую: коли вперше пан Макс уп'ялив у мене свій зір, я стерп і знерухомів, неначе нещасний колібр заворожений гіпнотичним поглядом страшної кобри.

— Як називаєшся? — буркнув сердито мій інструктор.

—Михайло... — пролепетав я, і шурнув по-школярському зап'ятками.

— Гм!... Михайло... Справді? Щось воно мені видиться не так, народній приятелю! Щось ти мені крутиш! Бо ти мені зовсім не подобаєш на Михайла, а на Грицька. Хоч також зовсім добре міг би ти зватися і Микола. Ну, та чорт із ним, з Грицьком та Михайлом... Ти мені от скажи! — тут мій пан інструктор знечев'я з розмахом сів, та так собі сів, аж у бідоланшій канапі затріщали всі ребра, застогнала кожня пружина. — Ти мені скажи, народній приятелю: любиш ти котів, чи не любиш? Та дивись — кажи правду!

Йосип Сірий

КОМАНДИР СІРОГО ПОЛКУ

(Спогад з визвольних змагань України)

Присвячую пам'яти трагічно загинувшому ґенерал хорунжому Армії У. Н. Р. Антонові Пузицькому.

Автор

Сіра дивізія, після закінчення формування у Володимирі на Волині в складі семи тисяч багнетів з артилерією, кіннотою та технічними відділами, була розташована на Чернигівщині: штаб дивізії, артилерія, кіннота та третій полк в Конотопі, перший полк в Шостці і четвертий та інші відділи в Коропі.

Сіра дивізія (на початку Перша Козацько-Стрілецька) була сформована з українців, бувших полонених російської армії в Австрії, на підставі угоди між урядами України та Австро-Угорщини. Назву сірожупанників, або сірих, дивізія завдячує своїй уніформі: сірий однострій — жупан з пшеничними — золотими колосками (кількість колосків — означала рангу), сива шапка з невеликим шликом та тризубом, а в зимі сива чумарка.

Сіра дивізія була одною з найкращих частин регулярної Української Армії 1918-1920 р. р. Високо національно-свідомий склад частини робив дуже гарне враження на мешканців тих районів, де дивізія кватирувала. Ширення національної свідомости серед населення було одним з найголовніших обов'язків сірих поза військовою працею.

В переїзді з Володимира Волинського на Чернигівщину, четвертий полк, технічна сотня і делегати від інших полків були представлені гетьманові в Києві. Відбулось польове Богослуження, яке відправив о. Теодорович (тепер єпископ у Филаделфії), а потім військо перемашерувало перед гетьманом і представниками інших держав. По закінченні церемонії, старшинський корпус був запрошений до палацу гетьмана на снідання. Козацтво дістало снідання на двірці.

Гетьман Павло Скоропадський, нащадок старого козацького старшинства, промовляв до нас досить гарною, літературною українською мовою, що зробило на присутніх миле враження.

Перебіг „свята у гетьмана", особа гетьмана, його розмови і перспективи на будуче, як рівнож „інтимна кава", без чужих, як сказав гетьман, — все це робило погідний і симпатичний настрій серед старшинства, навіть на тих, які ставились негативно до особи гетьмана. Коли ж гетьман сказав, що думає з Сірої дивізії створити Українську Гвардію, гучне „слава" покрило його слова. Натомість розмова з військовим міністром гетьманського уряду, генералом Рогозою (б. командиром 44-ої пішої дивізії російської армії в Умані), який на вступі заявив: „ізвеніте гаспада; что я буду говоріть по-рускі, но украінскаго язика я єщо нє пастіг" справила на нас прикре враження.

До Рогози поставились всі вороже й інтуїція не обманула, в чому переконались пізніше.

Наш перший полк, як вже зазначено, стояв в Антилівці. Це було одно із тих великих сіл, яких чимало розкинуто по Чернигівщині. Не встигла ще дивізія розташуватись, як з військового міністерства надійшло два накази: перевірка старшинського складу і частинна демобілізація дивізії.

Командир дивізії, на той час полковник Піщанський (к-ром дивізії був призначений військовим міністерством ген. Сокира-Яхонтів, який дуже короткий час урядував) поїхав до Києва рятувати справу. Демобілізація дивізії без заступлення рекрутським контингентом, руйнувала частину.

Відповіддю було підтвердження наказу про частинну демобілізацію і обіцяно прислати рекрута.

Дивізія рекрутів ніколи не дістала, натомість прийшов наказ про другу частинну демобілізацію, якого дивізії не судилось вже виконати, з приводу загальної зміни ситуації на Україні.

Згодом дивізія дістала нових командирів полків, призначених військовим міністерством гетьмана.

Всім стало ясно, що військове міністерство рішило знищити дивізію, або приборкати, а то й зовсім зломати її національний дух.

До нашого полку (першого полку в Алтинівці) прибув полковник Пузицький.

Лише тому, що його прислало гетьманське військове міністерство, до полковника Пузицького полк зайняв вичікуюче-вороже становище.

Полковник Пузицький, мужчина під сороківку, кремезний, з задертим носом, дивився дещо з-під лоба, грізно. Це була людина наскрізь військова, з твердим характером. Полковник взявся за дисципліну; цього в полку не боялись, бо в Сірій дивізії дисципліна була зразкова, получена з найбільш демократичними засадами, які лише можна було допустити в війську.

Натомість викликало незадоволення старшин втручування полковника у справи напівприватного характеру, як заборона пренумерувати ті чи інші часописи. Як фахівець кулеметного діла, полковник не міг спокійно бачити старшин, які з цим ділом не були обзнайомлені, а тому наказав обов'язковий старшинський вишкіл кулеметного діла. Це дуже скоро всім придалося.

Одначе недовір'я до полковника росло. Він чим роз дужче стискав полк і прибирав його до рук.

Всі уважали, що полковник є присланий військовим міністерством, щоб знищити або переорганізувати сірих.

На Україні було неспокійно. На кордоні з большевиками часто траплялись збройні інциденти. „Каратєльні отряди" лютували і давались добре в знаки українському населенню. Так, наприклад, в одному селі за невиконання якогось дрібного зарядження влади, — господареві виміряли двадцять п'ять шомполів, а в його садку вирубали шаблями молоді щепи. В Києві крутилось багато російського елементу, ворожого до всього українського, який поводився нахабно і зарозуміло, готуючись до організації так званої астраханської армії. Німці нищили непокірні села і пускали їх з димом. В повітрі пахло порохом.

Одного вечора зайшов до мене мій товариш, курінний Костик, і таємничо повідомив мене, що приготовляється повстання проти гетьманської влади. Він сказав: завтра я влаштовую ніби мій день народження, запрошую кількох старшин і тебе прошу зайти, — обговоримо деякі питання.

Ввечорі зібралася громадка старшин на іменини пана курінного, прибув і зв'язковий зі штабу дивізії. Докладно обговорено положення, яке витворилось на Україні, при чім обмірковано, яке становище займе Сіра дивізія, в разі вибуху повстання. В горі плянувалось створити на Чернигівщині повстанчу армію, в склад якої мала входити і Сіра дивізія. В районі Білої Церкви мала творитись друга повстанча армія, під керівництвом отамана Петлюри.

Виникло питання, що робити з командирами полків, яких надіслала гетьманська влада.

— Коли не з нами, то арештувати, — сказав курінний Костик.

Того ж таки вечора було вирішено, що в разі повстання, полковника Пузицького арештується. Виконати арешт доручено: курінному Костикові, поручникові С., хорунжому З. та мені. Полк мав обняти курінний Пономаренко.

Насувалось ще питання, що робити з німцями, які тоді окупували Україну, і, не зважаючи на те, що в Німеччині вибухла революція, були ще досить сильні і небезпечні. Як вони поставляться до повстання.

Це все було ще тоді загадкою.

Вирішено було застосувати до німців тактику вичікування.

Час минав. Полк жив своїм щоденним життям, але поминмо того всюди відчувалось небувале напруження.

Нарешті одного листопадового вечора стало відомим, що вибухло повстання.

Штаб дивізії і 3-тій полк підняли повстання в Конотопі. На чолі повстання став курінний третього полку Палій.

(Кінець буде)

Голоси Читачів

ЧИ ЗНАЙДУТЬСЯ РЕАЛІЗАТОРИ?

В зв'язку з дописом, що п. н. „Лицарі абсурду" появився в „Свободі" (ч. 162, 15-го липня ц. р.), доводиться ще раз, і ще раз констатувати ту очевидну правду, яка вказує, що думка про заснування „Фонду Опіки" надибає всюди серед українського громадянства щирих прихильників. Вони не тільки виявляють дійсне зрозуміння для цієї ідеї, але також цікавляться нею ближче, включаючи навіть гарячу турботу про те, щоб у майбутнім „Фонді Опіки" не призабути нікого з високозаслужених українців, хто тільки всіми своїми здібностями, повнотою всіх своїх творчих сил, а то й жертвою крови засвідчив свою вірну участь у розбудові Української Справи.

Такої ж гадки, щоб заопікуватись старшими, визначними активістами всіх ділянок українського життя, було якраз Центральне Представництво Української Еміграції в Німеччині, яке, маючи на увазі розв'язку цієї проблеми, зладило список українських діячів старшого віку. Цей список у жовтні минулого року був опублікований у пресі, і кожен з нас, хто його читав, пам'ятає, що між вичисленими особами були не тільки науковці, але також інші громадські діячі. А ці важливі кадри української нації, що про них згадує Шановний Автор допису п. н. „Лицарі абсурду", в згаданім списку репрезентував сімдесятдволітній ген. Омелянович Павленко. Одначе тому, що переважаючу більшість у списку становили саме науковці і культурники, їх згадувано, звичайно, зокрема в дотеперішній пресовій кампанії.

Автім, ми переконані, що ті відповідальні громадські чинники, які будуть розпоряджати „Фондом Опіки", докладно перевірять минулорічний список і доповнять його іменами тих осіб, яких з будь-якої причини в списку до тепер не було, але які, безперечно, заслуговують на те, щоб про них не забути.

В кожному разі для нас відразу було, є, і буде зрозуміло, що нам треба заопікуватися усіми чільними нашими людьми. І, усвідомляючи собі цю істину, уважний читач, певно добачив у статті п. н. Ще про Фонд Опіки" („Свобода", ч. 153, з 5-го липня ц. р.) оте важливе речення, в якім була мова про опіку над цілим загалом наших діячів. Там же лунав заклик, щоб повсякчасно пам'ятати „про тих, що були все своє життя жертвами робітниками в українському науковому, чи культурному, чи громадському, чи в будь-якому іншому важному народному ділі".

З наведених слів зовсім чітко пробивається турбота про долю високовартісних українських людей. Тож з цього приводу, звичайно, не повинно б бути ніякого квестіювання. Тим більше, що „Фнду Опіки" ще нема і не знати, чи він взагалі заіснує...

Покищо є тільки проєкт. Є тільки „назва" проєкту. І ще до того ця „назва", тобто „Фонд Опіки", є радше натяком на ту властиву, майбутню назву, яку щойно колись ухвалять міродатні чинники, що евентуально візьмуться за реалізацію цієї справи. І кінець-кінцем, так мовити б, „діяпазон" Фонду, вся величина його засягу залежатиме в найбільшій мірі від того, скільки членів зголоситься до складання постійного датку. Бо щойно число членів Фонду вирішить, чи допомогу діставатимуть тільки найталановитіші інтелектуали, найзаслуженіші діячі, чи також інші фізично-непрацездатні громадяни, з яких воєнні інваліди, певно, заслуговують на першенство. Тому теж нашим гарячим бажанням є, щоб число членів майбутнього „Фонду Опіки" було якнайбільше.

Але покищо все це прийдешні справи...

Бо тепер правдою є, що ще нема ніякого офіційного повідомлення щодо самого заснування „Фонду Опіки". Чей же не вистачить „дати ініціятиву", написати низку статтей, признати слушність справи і т. д., і т. д. Словесну акцію можна б продовжувати в безконечність! Але, коли ми вже вислухали на цю тему багато гарячих слів, і то таких, що не тільки пливуть просто до серця, але які також витримують перевірку розуму, то, хіба, маємо всі докази на те, що пора починати справжню дію. — І ось виринає найактуальніше питання:

Чи знайдуться реалізатори?!

Дотеперішній проєкт, щоб справу забезпечення старших діячів здійснювали обезпеченеві товариства, покищо не діждався ніякого відгомону з боку цих товариств. Одначе все таки хочеться вірити, що „Фонд Опіки" буде створений. Бо справа постійного забезпечення наших визначних громадян заслуговує на те, щоб базуватись на своєму спеціяльному грошевому фундаменті. Чей же всім відомо, що це справа надзвичайно поважна і актуальна. Що це дійсно так, свідчить, от, хоч би передова стаття „Свободи" (ч. 143, 22-го червня ц. р.), в якій, між іншим лунає апель до українського жіноцтва, щоб воно заопікувалось безпомічними громадянами, зокрема заслуженішими, бодай до тої пори, поки ця проблема розв'яжеться в великому маштабі.

Ми певні, що наше жіноцтво на цей апель відгукнеться і, як завжди, так теж тепер прийде з допомогою всім потребуючим. Але ми все ж таки не забуваймо, що:

Поперше — українське жіноцтво, спроваджуючи зі скитальщини вдів і сиріт (около 120 осіб!), має чимало турботи з удержанням „Захисту Матері й Дитини" в Филаделфії. (Гляди — стаття в „Свободі" п. н. „Дім Вдови і Сироти", ч. 113, 17-го травня ц. р.).

Подруге — якщо українське жіноцтво рішилось спровадити до Америки і заопікуватись більш як сотнею вдів і сиріт, то так само українські мужі повинні б спромогтися на опіку над шістьдесятькількома українськими заслуженими діячами.

Думаємо, що найвищий час цю справу потрактувати поважно і братись за її чимскоріше здійснення. Віримо, що серед українського громадянства знайдеться чимало щедрих меценатів, які заоферують відповідну суму грошей на початкові витрати, зв'язані з заснуванням „Фонду Опіки", як напр. кошти видання відозви, видрукування і розсилка членських заяв і т. п.

Вправді, сьогодні важко вгадати, хто станеться реалізатором наших дотеперішніх мрій: Чи Опікунча Рада, створена з представників наших обезпеченевих товариств і інших добре ситуованих українських церковних і світських установ, та й ще з участю заможніших українських підприємців включно? Чи, може УККА, або ЗУАДК заснує при своїм головнім фонді побічний „Фонд Опіки над Українськими Діячами"?! Бо обидва ці комітети справу забезпечення українських інтелектуалів мають на увазі. Але в кожному випадку, якщо справу опіки захотів би скріпити особливим фінансуванням котрийнебудь із вищенаведених авторитетних громадських чинників, то одночасно ми будемо глибоко надіятись таки на щиру допомогу в цій справі з боку всіх українських обезпеченевих товариств, які мережою своїх відділів і великим числом своїх технічних сил проникають в українсько-американську спільноту найглибше і найширше.

М. К.

Чергове завдання Союзової громади

(Докінчення зі сторони 2-ої)

юзу. Вони додатковий раз виявляють повне зрозуміння наших Союзовців до всіх важливих національних справ та їх свідомість неписаного Союзового закону, що хто як хто, але насамперед УНСоюз і його членство мають постійно йти в першій лаві там, де йде про національне добро.

Коли авторові цих рядків прийшлося вітати конвенцію від НТШ, розповідаючи їй коротко про 75-літню працю того товариства та про його вклад у визвольну справу України, то він переживав хвилини рідного підйому, бачучи в очах делегатів не тільки глибоке зрозуміння для, здавалось би, мало популярної справи української науки, але й правдиве зворушення, яке можуть виявити тільки справжні й то не сьогоднішні приятелі товариства, що його вели такі великі люди, як Михайло Грушевський, Іван Франко і, ще так недавно, митрополит Андрей Шептицький.

В парі зі зрозумінням ваги довголітньої праці НТШ йшло зрозуміння для його великого діла, яке здійснюється саме на наших очах, а саме видання першої українознавчої енциклопедії. Загал делегатів визнав цю книгу за діло загального національного інтересу. Делегати зрозуміли вагу Енциклопедії Українознавства, яка поміщує в собі всі знання про Україну, про її минуле й теперішне, її землю й культуру, її змагання за власне незалежне життя. Ця книга, яка обнимає около тисячі сторінок та стільки ж ілюстрацій, яку написала сотня найкращих вчених та громадських діячів, має подвійне значення й призначення: дати знання про Україну її власним синам, щоб скріпити й поглибити їх любов до краю їх походження, та дати вірні інформації про Україну світові, а зокрема Злученим Державам, щоб приєднати собі їх приязнь та забезпечити приятелів в час, коли буде знову і мабуть остаточно рішатися доля нашого народу. Делегатам, як і цілому нашому загалові, було ясно, що визволення України буде залежати в рівній мірі від свідомости й жертвенности її синів і дочок, та від зрозуміння й прихильности для нашої визвольної справи великих держав західного світу. А цій подвійній службі власне присвячена Енциклопедія Наукового Товариства ім. Шевченка. И тому вона зовсім оправдано здобула найвижче признання від заступників майже шістдесятитисячної громади Союзовців й їх найбільше попертя.

Підмога конвенції уможливлює появу англійського видання Енциклопедії. Але щоб воно появилося, треба раніше закінчити друк видання українського. Половина тієї великої книги вже видрукувана. Частина вже друкується, а решта вже готова до друку. Війна в Азії та зародки неспокою в Европі заставляють НТШ приспішити друк Енциклопедії, щоб можливо скоро поставити її в службу нашій справі. Але на перешкоді здійснення цього діла стоїть брак грошей. Щоб здобути їх, НТШ не звертається до громадянства з проханням про підмогу, тільки апелює до нього купити Енциклопедію, а гроші здобуті з розпродажі книжки дозволять закінчити розпочате діло.

З окремим апелем звернулося НТШ до Відділів УНСоюзу, прохаючи їх закупити бодай по два примірники Енциклопедії, один для їх власної бібліотеки, а другий для одної з великих американських бібліотек. Як конвенція УНСоюзу допомагає видати англійське видання, так Відділи УНСоюзу мають нагоду допомогти в появі її видання українського. Не можемо сумніватися в тому, що вони виконають і це чергове завдання, як виконували досі незчисленне число інших. Не сумніваємося також і в тому, що перед в цій громадській акції поведуть конвенційні делегати, які вплинуть на уряди своїх відділів, щоб вони пішли слідами Союзової конвенції. Бо відділовим діячам не слід забувати, що остання конвенція визначила не тільки в Союзових, але також в загальнонаціональних справах, чотирорічний майбутній шлях для усеї великої Союзової громади. Ми переконані, що ні один Відділ У. Н. Союзу не відмовиться від спільної мандрівки тим шляхом, який є шляхом зрілої й свідомої своєї мети нації та який веде її до кращої долі.

УКРАЇНСЬКА ПОЕЗІЯ ПО ПОЛЬСЬКИ

В останньому випуску (33/34) передового журналу польської еміграції „Культура", що появляється в Парижі, поміщено цілий цикл перекладів із сучасної української поезії, разом 24 поеми. У тому виборі представлені такі поети: П. Тичина, М. Зеров, М. Рильський, П. Филипович, Ю. Клен, Є. Маланюк, Б. Кравців, І. Багряний, О. Теліга і С. Гординський. Переклади, усі високої вартости, належать одному з найвизначніших сучасних польських поетів Ю. Лободовському, лавреатові нагороди Польської Академії Літератури. Українському громадянству Ю. Лободовський відомий як знаменитий перекладач Шевченкової поезії, яка появилася перед війною у виданні Українського Наук. Інституту в Варшаві.

Перший етап діточої оселі в Бабилоні

Справді сміх і радість панували там, де цілих три тижні дбали про фізичне й духове здоров'я наших дітей, а саме на вакаційній оселі, влаштованій оо. Василіянами в містечку Бабилон на Лонг Айленд в нюйорському стейті.

Скрізь чуємо, що клімат Америки не відповідає европейцям, головно новим імігрантам, що важка праця вбиває одного по одному. Та властиво нас забиває туга за рідним краєм, бо „не буде краще, бо не буде ліпше, як у нас та на Україні". — Все ж таки не багатьом людям вдалося хоч на часок вирватися з обіймів тієї туги та пробути хвилини, що давали уявлення і спомин рідного краю. Це вдалось тим батькам, що приїздили до своїх дітей на вакаційну оселю в Бабилоні. Атмосфера, навіяна любов'ю до Батьківщини, ловсього, що рідне, краса природи й радість дітей діяла цілюще саме на тих батьків, що приїздили туди.

Перш за все треба признати подиву гідну посвяту й педагогічний хист проводу й управи оселі, що була в руках тільки чотирьох осіб. Впродовж кількох днів вспіли вони здисциплінувати 83 дітей в віці 7—14 років, не вживаючи суворих засобів та не обмежуючи їхньої свободи — дозвілля на оселі. Може зробити це тільки велика любов дітей, педагогічний хист і посвята для великої мети — зберегти цих дітей для Бога й України, захоронити їх перед чужими, шкідливими впливами, а вкінці згармонізування елементів — релігійного, патріотичного і фізичного виховання. І тому не можна нам попадати в зневіру, не можна опускати рук, коли бачимо, що в нинішньому зматеріялізованому світі є такі люди, як о. д-р Володимир Гавліч, Ч. С. В. В., що зорганізував оселю і проводив нею, о. д-р Мелетій Войнар ЧСВВ, що ввесь час був на оселі з молоддю, дбаючи про здоров'я її душі та даючи їй душевну поживу в Богослужбах і проповідях, а також у щоденних гутірках і духових мандрівках по цілому світі, а головно по рідному краю; о. Омелян Тимочко, Ч. С. В. В., що заодно був серед дітей як виховник та другий світський виховник, пластунсеніор, скавтм. Микола Курчак. Цей останній скрізь і всюди застосовував пластові виховні методи, що теж ідуть по лінії „Бог і Батьківщина".

Крім того д-р Кузів безплатно лікував дітей у таборі і на кожне візвання приїздив на оселю з поблизького містечка Бейтор, щоб нести лікарську допомогу для дітвори.

Слід згадати й невтомних пань С. Гевко, А. Ракочу, С. Винник, М. Мудру й Ліду В., що вели кухню й давалидітям здоровий харч, та завідувача буфету для дітей і гостей. Харчевого інтенданта, добросердечного бр. Мартиніяна ЧСВВ.

Учасниками оселі були в більшості діти з нюйорської парафії св. Юра, кілька з інших дільниць та один з Филадельфії, син проф. Романа Савицького. Це переважно діти нових імігрантів. Лиш кілька дітей старих імігрантів. Як вони приїхали на оселю, говорили по англійськи, але під кінець свого побуту говорили зовсім добре по-українськи. Провід оселі дбав саме про те, щоб замериканізовані українські діти не забували рідної української мови.

Не оглянулись діти, як минули три тижні їхнього побуту на оселі, і в неділю 24 липня треба було попрощати її. Але в передодень у суботу відбулася „пластова" ватра на острівчику біля оселі.

Субота, вечір. Місяць півповень виплив на небо, а на острівчику —

„Ясним промінням іскрилася ватра
І сипала зорям привіт.
Над ватрою постаті юні хлоп'ячі,
Заслухані в золото слів, що лились,
Про славу минулу, про мрії гарячі,
Про волю, що прийде колись".

Програму вечора виповнило коло 20 точок-продукцій дітвори — співів, деклямацій, переважно „про Україну нашу рідну, цей чудовий край", про „Україну, коли далекий край", та рецитацій і скечів про життя на оселі, виджержаних у жартівливому пластовому тоні. Один хлопець, тутешній уроженець теж гарно виголосив віршик: „Я хлопець маленький".

І забувалося, щом іж нами та рідним краєм є води океану і хвилі людської злоби. Ми немов були в Карпатах у діточій оселі на Остодорі б. Підлютого. Довгий час ні діти, ні батьки не могли отрястися з того чару, що його дав нам цей вечір завдяки підготові п. М. Курчака. Не могли здержатися від висловлення своїх почувань і батьки та устами однієї з матерей гостей передали їх у формі спогаду про пластові табори на Остодорі і Соколі б. Підлютого. При тому вона не могла не згадати особи великого Мецената й великого приятеля молоді — Митрополита Андрея Шептицького.

Погасло багаття, горіли ще „мрії..." і не хотілося виходити з острівчика, хоч уже зближалася північ.

В неділю 24 липня, офіційне закінчення оселі. В часі Богослуження о. д-р М. Войнар виголосив до дітей глибокопродуману проповідь, даючи їм на прощання три науки: 1) любити й по змозі відвідувати гр.-кат. церковцю в Бабилоні, закуплену коштом оо. Василіян для збереження нашої прадідної віри; 2) шанувати свій обряд і хоч у неділі та свята слухати св. Богослужби в наших українських католицьких церквах; 3) пам'ятати, що церковця в Бабилоні під патронатом св. Родини вчить нас шанувати ближчу родину — батьків і ширшу — ввесь український нарід і пам'ятати про Божу Матір — Матір усього людства.

На офіційному прощанні що відбулося після полудня в театральній залі з тими самими продукціями дітей, що були на ватрі, та з грою на фортепіяні М. Савицького і М. Клюфаса і руханковими вправами промовив на вступі о. д-р. М. Войнар, ще раз прощаючи дітей і дякуючи батькам за їхнє довір'я для проводу оселі. Під кінець свята один з присутніх батьків подякував проводові оселі, підкреслюючи велику жертвенність і посвяту його для української дітвори. Закрив свято о. д-р В. Гавліч.

Після руханкових продукцій дітей на вільному повітрі, прийшов зворушливий момент, коли дітвора разом з батьками заспівала гимн „Боже, вислухай благання". В очах людей, що колись спокійно дивилися смерті ввічі, заблистіли сльози зворушення, а в очах свідоме завзяття. І ці сльози і це завзяття хай будуть найкращою заплатою Впр. Отцям і Вп. Панам Настоятелям та Виховникам за їх труд для добра нашої церкви й народу. Хай труд їх буде тим огненним стовпом, що як колись ізраїлтян, так тепер нас поведе до нашої „Далекої та близької нам коханої Вітчини".

Д-р В. Лев.

КОМІСІЯ ТРЬОХ КРАЇН ДЛЯ НАГЛЯДУ НАД ПРОДУКЦІЄЮ.

Вашингтон. — През. Труман передумає плян створення триджержавної комісії для обєднання продукції, потрібної підчас мобілізації. В склад комісії мали б увійти знавці Злучених Держав, Канади і Великобританії. Ці три країни будуть нести головний тягар продукції для оборони. Отже, щоб не подвоювати чи не потроювати ту саму працю, потрібно вимінни інформацій про те, що робиться, або що має бути зроблене. Комісія не тільки буде наглядати закупно матеріялів й виробу знаряддя, але й мати на увазі загальну економію країн. Тому, напр. від неї мало б залежати встановлення продуктів, які повинні бути пайковані, або яку ціну наложити на предмети, яких недостача може загрожувати. На ділі, комісія існує уже тепер, тільки не має ще назви. Вона сходиться на засідання і складає пляни, які в своєму часі будуть виявлені.

ТРУМАН НЕГОДУЄ НА СТРАЙК В АЛЯСЦІ.

През Труман прилучився до голосу секретаря оборони Луї Джансона, щоб натаврувати страйк будівляних робітників при будові домів на Алясці, як загрозу для „безпеченства Злучених Держав". Є це страйк „пломберів", які вставляють прилади до центрального огрівання домів для приміщення вояків.

СТРАЙК ПРОДАВЦІВ ГАЗОЛІНИ В СТЕЙТІ НЮ ДЖЕРЗІ.

Трентон, Н. Дж. — Понад 2,500 продавців газоліни стейту Ню Джерзі ухвалили позамикати газолінові станції на знак протесту проти зниженої ціни, по якій вони мусять продавати газоліну для подорожуючих авт. Вони кажуть, що продаючи газоліну по зниженій ціні пять центів на галоні, вони не мають ніякого заробітку і їм не остається нічого іншого, як в такий спосіб запротестувати проти знижки. — Боротьба за ціни газоліни почалася ще з початком року, коли то филадельфійська організація під назвою „Сейв-Вей" заложила свою станцію в Линдені і в деяких місцевостях у південній частині стейту та почала продавати газоліну по низькій ціні, яка підкошувала існуючі станції. До конкуренції виступила друга організація, а це Сан Ойл Компані і з того постала загальна боротьба, якої не можуть витримати власники малих газолінових станцій, бо рафінерії не постачають їм газоліни по відповідній для них ціні.

АМЕРИКАНКА ПЕРЕПЛИЛА АНГЛІЙСЬКИЙ КАНАЛ

Довер, Англія, 9. серпня. — Флоренс Чадвик, зі Сан Дієго в Калфорнії, переплила вчора Англійський Канал за 13 годин і 20 мінут, побиваючи цим попередній жіночий рекорд на цілу годину. Вона має 31 років. Друга американська плавачка, широко розреклямована Шірлі Мей Франс, що вже минулого року пробувала плисти, теж цим разом не мала успіху, як її, гістеричну і розплакану, витягнули з води ще тільки на 8 миль перед метою.

Флоренс Чедвік, новий переможець Англійського Каналу.

ЩЕ ОДНА УКРАЇНСЬКА ЖЕРТВА ЧЕРВОНОГО ТЕРОРУ

П. Вінковський, секретар 93-го відділу УНСоюзу у Вест Варвик, Р. Ай., повідомляє, що там помер дня 1-го серпня у лікарні Максим Вейко, українець, що недавно тільки приїхав зі скиталыщини, та який від 30-го квітня ц. р. був членом УНСоюзу. П. Вінковський в своєму повідомленні твердить, що покійний Вейко „впав жертвою большевицьких агентів, з якими він не погоджувався та які на нього нападали по трьох на одного днями і ночами, а потім почали його провокувати, що зроблять на нього донос, що це він є комуністичним агентом і його депортують до Росії. Вейко, стероризований нападами і провокаціями, виліз на високе дерево і просидів на ньому цілу ніч. Черговного дня покликано поліцію, щоб його зняла і тоді він скочив сам та смертельно покалічився. — Перевезений до лікарні помер, осиротивши жінку і дитину". В повідомленні додається, що покійний був свідомим громадянином, про що може послужити факт, що з першого свого заробітку звернув насамперед 50 долярів до ЗУАДКомітету на покриття коштів його перевозу, як теж негайно вписався до УНСоюзу.

ВСТУПАЙТЕ ГРОМАДНО В ЧЛЕНИ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ

Нові імігранти

Українці, що приїжджають старанням ЗУАДКомітету кораблем „Дженерал МекРей" до порту в Ню Йорку дня 14. серпня:

Бобинський Лев; Хованець Григорій; Діденко Людмила, Ольга; Гомзяк Іван, Катерина, Іван; Коруд Василь; Лагода Микола; Латій Ксеня; Лопушняк Андрій, Павлина, Ярослав, Євген; Лисун Василь, Євгенія, Григорій, Анна; Олексів Григорій, Євгенія, Ігор, Юрій; Черемено Михайло, Анастазія, Катя; Млак Андрій, Анастазія, Марія; Олейник Яків; Петренко Павло, Ольга, Марія; Польни Іван, Марія, Богдан; Римар Іван; Савчук Тарас, Віра; Стадник Іван, Ольга; Тимошенко Ефін; Вeлст Роберт; Возняк Василь, Іванна, Павлина; Веприк Розалія.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗУ

ФРЕНКФОРТ, ПА. — Тов. ім. Д. Вітовського, від. 268, повідомляє, що звичайні місячні збори відбудуться в суботу, 12. серпня, в домі Василя Путель на Wakeling St. Початок зборів 7-ма година вечером. — Т. Радинський, секр.

ЕМБРИДЖ, ПА. — Бр. св. Василія Великого, від. 161 подає до відома всім своїм членам і членицям, що місячні збори відбудуться в суботу, 12. серпня, в год. 7. вечір, у власній салі. Зогляду на те, що маємо важні справи до вирішення, як читання братського статуту, дискусія над статутом, а теж є інші важні справи, тому збори зачнуться точно в означенім часі. Обовязком всіх членів, місцевих і позамісцевих є прибути на збори. Взиваємо довгуючих членів вирівнювати свої залеглості. — Уряд.

ШІКАГО, ІЛЛ. — Місячні збори Бр. св. Стефана, від. 221, відбудуться в неділю, 13. серпня, в 12. год. пополудні, в Домі Відділів УНСоюзу 841 N. Western Ave. Просимо всіх членів й членкиць, явитися на збори, а особливо просимо, довгуючих членів прийти та вирівнати свої залеглості. Ті, що не одержали ще дивіденди за цей рік, повинні зголоситись на зборах й цій справі. — Ф. Васильовський, предс.; Д. Максимюк, кас.; Т. Шпікула, секр.

ПОСМЕРТНІ ЗГАДКИ

Дня 29. липня 1950 р. померла у 57. році життя

МАРІЯ ТИНДИК,

довголітня членкиня Бр. св. О. Николая, від. 225 УНСоюзу в Детройт, Міч.

Покійна походила з села Довгого Мостиска, пов. Мостиска, Зах. Україна. Полишила в смутку мужа Івана, доньку Марію і 7 внуків.

Похорон відбувся 1. серпня при участи громади і членів Бр. з церкви Усп. Діви Марії на цвинтар Резорекшин Сейнт Луїс, Міз..

В. П П.

Ф. Комар, секр.

Дня 8. червня 1950 року помер по тяжкій недузі

ТЕОДОР ЗАБОЛОТНИЙ,

довголітній член Тов. Любов, від. 45 УНСоюзу у Филаделфії.

Покійний походив з села Пізнанка Гнила, пов. Скалат. Прожив 70 років. Був активним членом і ніколи не жалував датку на народні цілі. Полишив в смутку жену Варвару, дві дочки Анну і Марію, зятя і внучку.

Хай земля прибраної Батьківщини буде Йому легкою.

М. Ю. Сеник, секр.

ТАРЗАН, ч. 2404. Безпечна.

Коли вихована в місті дівчина приглядалася в жахливім захопленні...

...лев і малпочоловік були зайняті завзятою смертельною боротьбою.

Узброївшися в свій мисливський ніж, Тарзан швидко розправився з могутнім ворогом.

Діяна сповнена вдячністю підійшла наперед, щоб подякувати свому спасителеві.

Одначе, коли розлягся крик перемоги малпочоловіка, вона втікла зі страху.